

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

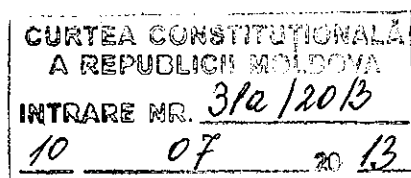
10 iulie 2013

nr. IV-2
**Curtea Constituțională
a Republicii Moldova**

*str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004, Republica Moldova*

SESIZARE

prezentată în conformitate cu art. 25 lit. g) din Legea 317-XIII din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională și art. art. 38, alin. (1), lit. g) și 39 din Codul Jurisdicției Constituționale nr. 502-XIII din 16 iunie 1995

I. AUTORII SESIZĂRII

Deputați în Parlament

Petrenco Grigore

Reșetnicov Artur

Vremea Igor

mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare 105,
tel. 022204401, fax 022233673, 022232206

II. OBIECTUL SESIZĂRII

Prezenta sesizare are ca obiect de examinare prevederile:

1. Hotărîrii Parlamentului Republicii Moldova nr. 126 din 30.05.2013 pentru alegerea unui vicepreședinte al Parlamentului:

Art. 1. – Se alege în funcția de vicepreședinte al Parlamentului domnul deputat Andrian CANDU.

2. Hotărîrii Parlamentului Republicii Moldova nr. 127 din 30.05.2013 pentru alegerea unui vicepreședinte al Parlamentului:

Art. 1. – Se alege în funcția de vicepreședinte al Parlamentului domnul deputat Oleg BODRUG.

III. CADRUL NORMATIV PERTINENT

1. Constituția Republicii Moldova:

Articolul 1

Statul Republica Moldova

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 5

Democrația și pluralismul politic

(1) Democrația în Republica Moldova se exercită în condițiile pluralismului politic, care este incompatibil cu dictatura și cu totalitarismul.

Articolul 7

Constitutia, Lege Supremă

Constitutia Republicii Moldova este Legea ei Suprema. Nici o lege si nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constitutiei nu are putere juridica.

Articolul 15

Universalitatea

Cetățenii Republicii Moldova beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea.

Articolul 16

Egalitatea

(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 18

Protecția cetățenilor Republicii Moldova

(1) Cetățenii Republicii Moldova beneficiază de protecția statului atît în țară, cît și în străinătate.

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 38

Dreptul de vot și dreptul de a fi ales

(1) Voința poporului constituie baza puterii de stat. Această voință se exprimă prin alegeri libere, care au loc în mod periodic prin sufragiu universal, egal, direct, secret și liber exprimat.

(2) Cetățenii Republicii Moldova au drept de vot de la vîrsta de 18 ani, împliniți pînă în ziua alegerilor inclusiv, excepție făcînd cei puși sub interdicție în modul stabilit de lege.

(3) Dreptul de a fi aleși le este garantat cetățenilor Republicii Moldova cu drept de vot, în condițiile legii.

Articolul 39

Dreptul la administrare

(1) Cetățenii Republicii Moldova au dreptul de a participa la administrarea treburilor publice nemijlocit, precum și prin reprezentanții lor.

(2) Oricărui cetățean i se asigură, potrivit legii, accesul la o funcție publică.

Articolul 53

Dreptul persoanei vatamate de o autoritate publica

(1) Persoana vatamata intr-un drept al sau de o autoritate publica, printr-un act administrativ sau prin nesolutionarea in termenul legal a unei cereri, este indreptatita sa obtina recunoasterea dreptului pretins, anulara actului si repararea pagubei.

Articolul 56

Devotamentul față de țară

(1) Devotamentul față de țară este sacru.

(2) Cetățenii cărora le sînt încredințate funcții publice, precum și militarii, răspund de îndeplinirea cu credință a obligațiilor ce le revin și, în cazurile prevăzute de lege, depun jurămîntul cerut de ea.

Articolul 60

Parlamentul, organ reprezentativ suprem și legislativ

(1) Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului Republicii Moldova și unica autoritate legislativă a statului.

Articolul 64

Organizarea internă

(3) Vicepreședinții se aleg la propunerea Președintelui Parlamentului, cu consultarea fracțiunilor parlamentare.

IV. PRETINSELE ÎNCĂLCĂRI ȘI ARGUMENTELE DE RIGOARE

Constituția Republicii Moldova are forță juridică superioară în sistemul actelor juridice, reglementează în mod sistemic atît principiile structurii social-economice, cît și cele ale organizării și funcționării statului și întregului sistem ale organelor acestuia, definește și garantează drepturile fundamentale ale cetățenilor și stabilește îndatoririle corespunzătoare acestor drepturi.

Articolul 7 al Legii Supreme stabilește că, *Constitutia Republicii Moldova este Legea ei Suprema. Nici o lege si nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constitutiei nu are putere juridica.*

Constituția este izvorul principal al dreptului constituțional și aceasta urmează să fie respectată și aplicată incontestabil de oricare cetățean al Republicii Moldova sau oricare alt individ care se află sub jurisdicția statului, fiind el cetățean de rînd sau reprezentant plenipotențiar al poporului Republicii Moldova, deputat în Parlament, ministru, etc.

Spre regret, aleșii poporului din majoritatea parlamentară au hotărît să-și satisfacă mai întîi interesele personale, de grup și de partid, în detrimentul Legii supreme, atunci cînd vine vorba despre putere sau influență.

Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Hotărîrile sub nr. 126 și nr. 127 din 30.05.2013 pentru alegerea unui vicepreședinte al Parlamentului prin care deputații Andrian CANDU și Oleg BODRUG au fost aleși în funcția de vicepreședinte ai forului legislativ.

Prinși în inerția încălcării legislației naționale și a Constituției în perioada de guvernare de aproape patru ani, nici de această dată nu au scăpat ocazia de a rezolva un ordinar exercițiu parlamentar fără a încălca încă o dată prevederile constituționale.

Potrivit **art. 64, alin. (3) din Constituția Republicii Moldova** Vicepreședinții se aleg la propunerea Președintelui Parlamentului, **cu consultarea fracțiunilor parlamentare.**

Deci, Constituția indică foarte clar, caz ce nu mai solicită o interpretare suplimentară, că Vicepreședinții Parlamentului se aleg numai după consultarea fracțiunilor parlamentare, o normă imperativă.

Acest fapt prevede obligativitatea consultării fracțiunilor parlamentare, indiferent de faptul dacă acestea participă la procesul de guvernare sau sînt în opoziție, sunt prezente în sala de ședințe sau din careva motive nu sunt prezenți aici.

Propunerea Președintelui Parlamentului pentru alegerea deputaților Andrian CANDU și Oleg BODRUG în funcțiile de Vicepreședinți ai Parlamentului Republicii Moldova a fost înaintată fără a consulta toate fracțiunile parlamentare. Cel puțin, fracțiunea PCRM și a PL din legislativ nu au fost consultate în această privință, fapt ce vine în contradicție cu prevederile art. 64, alin. (3) din Constituția RM.

Exercițiul contestat este în coliziune și cu prevederile articolului 10 din Regulamentul Parlamentului.

În ședința Plenară a legislativului din 30 mai 2013 domnul Igor CORMAN, Președintelui Parlamentului a punctat următoarele:

„Stimați colegi, mai avem încă cîteva subiecte. În primul rînd, în calitate de Președinte al Parlamentului, trebuie să propun atenției dumneavoastră un proiect de hotărîre ... Număr nu are? Proiectul de Hotărîre nr. 224 pentru alegerea unor vicepreședinți ai Parlamentului.

Sînt propuse candidaturile domnilor deputați Candu Andrian și Bodrug Oleg. Supun votului acest proiect de hotărîre. Cine este pentru ... Este un singur proiect de hotărîre și în articolul nr. 1 sînt menționate numele ambilor deputați. Pe rînd? E un singur proiect de hotărîre. Bine. Atunci pe rînd, Cine este pentru, rog să voteze”.

Faptul că Președintele Parlamentului nu a consultat fracțiunile parlamentare în problema alegerii Vicepreședinților Parlamentului RM o confirmă și STENOGRAMA ședinței Parlamentului Republicii Moldova din 30 mai 2013, paginile 108-109.

Mai mult, în agenda ședinței plenare de la acea dată nici nu era inclusă chestiunea despre alegerea vicepreședinților Parlamentului, aceasta fiind inclusă inopinat și în că fără înregistrarea conform procedurii a unui proiect corespunzător.

Curtea Constituțională prin Hotărîrea nr. 615 din 14.09.1995 a **declarat neconstituțională** Hotărîrea Parlamentului Republicii Moldova nr. 545-XIII din 21 iulie 1995 cu privire la rechemarea înainte de termen din funcția de vicepreședinte al Parlamentului, considerînd că *funcția de vicepreședinte al Parlamentului este de o importanță deosebită în stat, iar neconsultarea tuturor fracțiunilor parlamentare contravine prevederilor art. 64 alin. (3) din Constituția Republicii Moldova.*

Reieșind din cele expuse, conform normelor constituționale, constatăm că hotărîrile susmenționate contravin Constituției țării și urmează a fi declarate neconstituționale.

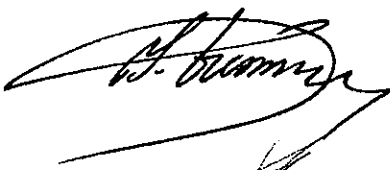
V. CERINȚELE SESIZĂRII

În temeiul celor expuse mai sus, precum și în conformitate cu art. 135, alin. (1), lit. a) din Constituția Republicii Moldova, art. 4, alin. (1), lit. a) din Legea cu privire la Curtea Constituțională nr. 317-XIII din 13 decembrie 1994 și art. 4, alin. (1), lit. a) din Codului jurisdicției constituționale nr. 502-XIII din 16 iunie 1995, **solicităm Curții Constituționale a Republicii Moldova:**

1. Primirea spre examinare în regim de urgență și declararea admisibilă a prezentei sesizări;
2. Să exercite controlul constituționalității și să declare neconstituționale prevederile:
 - Hotărârii Parlamentului Republicii Moldova nr. 126 din 30.05.2013 pentru alegerea unui vicepreședinte al Parlamentului (se alege în funcția de vicepreședinte al Parlamentului domnul deputat Andrian CANDU;
 - Hotărârii Parlamentului Republicii Moldova nr. 127 din 30.05.2013 pentru alegerea unui vicepreședinte al Parlamentului (se alege în funcția de vicepreședinte al Parlamentului domnul deputat Oleg BODRUG.

Cu cele mai înalte considerații,

Deputații în Parlament

 / A. Resetnicov /
 / G. Brumăș /
 / Petrencu Gr. /